

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De prima eiectione vendentiu[m] et ementium de templo. ca. xl.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Historia

elus quidā. s. futuri discipuli. qz ad verbum
ioannis tam plures audiebant eū occulte q̄
post oīno secuti sunt eum. Nō est vocat⁹ io
seph: sed maria. Cū quidā dicūt ioseph fu
isse mortuū: et virginē transisse in custodiaz
filij. qz nec etiā deinceps legit⁹ de eo in euan
gelio. Q̄ si nondum mortuus: tū certū ē q̄ i
passione dñi mortuus erat. qz vxor eius ali
cōmendata est. Quidā autumant has nupri
as fuisse ioannis euangeliste. et ideo vocata
est maria: qz matertera eius. et dñs. qz cōso
brinus eius. Et dicūt qz dñs eum volentem
nubere: ex his nuprijs vocauerit qd̄ certum
nō est. Et deficiēte vino: dixit mater iesu ad
eum. Vinū nō habent. q. d. da eis vinū. Re
spondit iesus. Quid mihi et tibi ē mulier. nō
dum venit hora mea. Licet mulier sit quasi
adiectiuū nomē fractiōis q̄i molliter. tamen
quāqz nomē serus est. maxime quā virgo vs
riportens est. Et est sensus. Vts fieri miracu
lum: sed ad hoc agendū qd̄ habeo tecū com
mune: q̄i diceret. Ex natura tibi cōmuni nō
ago hoc. sed in hora passionis que nondum
venit. ex cōmuni natura mihi et tibi patlar.
Nec est credēdū fm̄ geneatīcos hoc dixisse
dñm. qui putat ynūquēqz horā suam mori
habere inuitabile fm̄ horā cōstellationis i
qua natus est. sed vocauit horā suā. id ē a se
dispositā. Voluntate em̄ mortuus est nō ne
cessitate. Erāt aut̄ ibi sex lapidee hydrie. id ē
vasa aquatica posite fm̄ purificatiōis iudeor
rum. Crebro iudei baptizabāt vasa epularo
ria. et si casu aliquid tangeret immundū nisi
loti nō comederēt. Erāt ergo posite vt si for
te cōtigisset aliquē de cōiuijs oportere laua
ri aquā haberet paratā. Impleuerūt autem
eas mistri aq̄ ad pceptū dñi. et tulerūt aquā
vinū factaz architrictino. i. p̄mati inter cōi
uantes in triclinio. Tricliniū qd̄ dicit̄ fuis
se domū tricameratā. vel tres habentē testu
dines sub q̄b; discumbebant. Vel forte tres
erāt ibi mensarū ordines vt in refectorijs ste
ri solet. Et cōmendauit architrictin⁹ vini bo
nitatē. Post i cōmuni cōmendauerūt oēs mi
raculū nouitatē. Hoc em̄ inīto signoz manū
festauit iesus gloriā suā. Nec d̄ hoc eē inīti
um qn̄ et pus signa fecisset. nascēdo de v̄gie
magos stella p̄ua ducēdo. et dieb; et noctib;
b⁹ ieiunando et h̄mōt. Sed hoc fuit primū
publice et ad publicandū factū. Vel primū
factū in cana galilee.

De instructione Nicodemī.

Capitulum XXXIX.

Rat aut homo

e
er phariseis nicodem⁹ nocte: d
pncipib; iudeoz. Hic venit ad
iesum nocte: qz r̄muit pplm̄ offendere cū eē
de pncipib; Vel qz magister erat in isrl̄ palā
discere erubuit. et ait ad iesum. Rabbi. scim⁹
qz deo venisti magister. Nemo em̄ p̄r bec
signa facere q̄ tu facis nisi fuerit de⁹ cū eo. q.
d. Doce me de regno dei. R̄ndit iesus. Amē
amē dico tibi. nisi q̄s renat⁹ fuerit denuo nō
poterit videre regnū dei. In veteri testamen
to q̄si iuramentū erat. Vinit dñs. In nouo.
Amen dico. Et cū in alijs simplr̄ dicat̄: i. so
lo iōāne gemiat. fm̄ illud. Sit fimo v̄ et a.
q̄si diceret. v̄z dico corde et ore. Cūqz intra
ret nicodem⁹ quō posset hō sc̄do nasci cū nō
nisi carnalē natiuitatē sciret: edoc⁹ est a dño
de sp̄iali q̄ fit ex aq̄ et sp̄i: quaz neutra ita
ri p̄r. Tū qz adhuc inflatus erat magistrall
scia nō poterat itelligere. iō meruit audire.
Tu es magister in isrl̄ et hec ignoras: vt sci
ustaret eū ad hūilitatē. Instruct̄ etiā eū d̄ bu
mana et diuina sui natiuitate. de passione et
ascensione. et de plurib; alijs. Q̄ aut̄ dicit̄. Ne
mo ascēdit i celū nisi q̄ descēdit de celo. sc̄m⁹
ē. Nemo ascēdit nisi ch̄us cū corpore suo. Vel
fm̄ tropū q̄ dicit̄. dñm facere q̄ per eū faci
mus. Et est sensus. Nemo ascēdit nisi que
de⁹ ascendere facit.

De prima electione ementū et vendentiū
in templo.

Capitulum XL.

R proximo pa

i
sca ascēdit iesus hierosolymā et
elecit vendētes et emētes d̄ rēplo
hoc em̄ bis fecisse credit̄. Et post illud pasca
incarcerat⁹ est iōānes. Ait em̄ iōānes euāge
lista. Quia cū p⁹ p̄ pasca: redisset iesus in ier
deam adhuc erat iōannes baptizans i canō
Interim aut̄ pusqz ascēderet in pasca q̄s d̄az
vocauit discipulos et docuit et miracula fecit
sed nō adeo publice. Sane s̄bat iesus i ier
mare galilee. Lac⁹ est q̄ fit iordanē influente
et d̄ mare cū sit aq̄ dulcis i idiomate hebreo
qz omnē aquaz collectionē vocat hebreus
tharsis. id est mare. Et d̄ galilee: qz p̄terfluit
galileā. Quāqz mare i ybertadis d̄: qz famola
ē ciuitas bec q̄ ei imminet. Q̄ aut̄ d̄ itagnū.

Euangelica

gene. reth: ex accedēt est. Quāq̄ em̄ crispan
ribus vndis generat ex se aurā. Extēdit autē
et. stadis in longitudine. et. i. latitudines
Dicit tū ioseph⁹ cū sic dicit a modica regione
generata quā p̄terfluit. quā etiā dicit admirabi
le. Hā tora diuersissimi generis arbutis p̄sita
nulli eoz ybertare suā negat et reperit. Sūt
ibi nucez q̄ maxime frigoribz gaudēt. sunt z
palme q̄s nutrit calor estiu⁹. sunt sic⁹ z olce
q̄bus aura mollior destinata est. vt q̄si repu
gnantia bona cōtentione studio terre faueat
Hanc dicit irrigari fonte q̄ cadit in caphar
naum: quē quidā esse venaz nulli op̄inant. qz
corastinū piscē generat. q̄ nō alibi nisi in nīlo
flumine reperitur.

De secūda vocatione discipuloz.

Caplm. XLII.

Im autē turbe

Cirruerēt i. cū. vidit duas naues sta
tes se⁹ stagnū: et ascendēs in vnā
q̄ erat simonis. pusillū reduc⁹ a tra docebat
de nauicula turbas. Ut autē cessauit loq̄ ait
ad simonē. Duci altū et laxate retia i. captuz
rā. Quo facto p̄cluserūt multitudinē pisciū
tātā q̄ fere rumpebat rete. et innuerūt simō
z andreas filijs zebedel q̄ erāt i. alia nauī: vt
venirēt et inuaret eos. et ipeuerūt abas na
ues: ita vt fere mergerent. Qd̄ vidēs simō pe
n⁹ p̄cādit ad genua iesu. et ait. Epi a me dñe
qz pctō: sum. Cui dñs. Nol timere: qz ex h
eris hoies captiēs: et subductis ad terrā na
uibz. i. locatis aīo redeundi ad eas: securi
sunt cū aliquantulū: et iterū redierūt ad sua
Deo q̄ dñs legit in nazareth.

Caplm. XLIII.

Eius autē venit

In nazareth z die sabbati qm̄ plu
res ueniebāt intravit i. syna
gogā vt p̄les doceret. Et cū legisset in esāia.
Spūs dñi sup̄ me zc. dicit. qz hodie cōpleta
ē scriptura heci auribz v̄ris. q. d. Ego sū de q̄
scptū est. h. z oēs intendebāt in eū.
Qd̄ discipuli baptizabāt z Joannes.

Caplm. XLIII.

Ist hec vēit ie

P sus z discipuli ei⁹ in iudeā. terrā
q̄ scz specialitē a sorte iudeā a rez
gno duarū tribūū specificato vocabulo iuz

dea dicebat. Et morabat ibi cū discipulis z
baptizabat. licz nō ip̄e sz discipuli ei⁹ baptiza
rēt. Sz vtz baptisimo ioānis vl̄ ch̄i i certū ē
Erat at̄ ioānes baptizās i. ennō iuxta salim:
qz aq̄ multe erāt ibi. Hondū em̄ missus fue
rat i. carcerē ioannes. Salim p̄o ē oppidū vl̄
tra iordanē sitū vbi olīm melchisedech regē
vīt. Vitebat etiā ioānes multos uenientes
ad se ad iesuz. Inde turbati discipuli ioānis
dixerūt. Rabbi: q̄ erat tecū trās iordanē cui
testimoniū p̄hibuisti. ecce hic baptizat z oēs
ueniūt ad eū. Quoz retundēs inuidiā ioan
nes ait. Dicit vob: qz non sū ego ch̄is. sed qz
missus sum aī illū. q̄ de sursum venit super
oēs est. De q̄ oportet minui: illū autē cresce
re. Ut autē cognouit iesus iudiciā illoz ascen
dit ad diē festū pasce: de q̄ sup̄ dictū est. Sz
z ibidē: qz p̄sensit ortā i. se phariseoz inuidiā
maxime cū audisset ioannē traditū in carcer
em: reliq̄t iudeā z iterū abiit in galileā.

Cur Joannes incarceratus est.

Caplm. XLIII.

Rguebat enim

A herodē ioānes p̄t herodiadē qz
fm̄ legē quā recepat: nō licz fr̄ez
hie vxorē fratris eo viuente. Sup̄ mattheū
legit qz herodias filia erat regis arethe: quā
auferens philippo ortis inter eos q̄busdā s̄z
multatibz. in odliū philippi dederat fratri her
odi. qz z fr̄es inuicē erāt inimici. Iosephus
tradit herodiadē fuisse filiā aristoboli quem
occiderat cū fratre ei⁹ alexandro. pater eozū
herodes. z ita soroz erat herodis agrippe quā
auus su⁹ herodes dederat herodi filio suo
vxorē. Dicit em̄ altū fuisse herodē p̄ter tetra
rcham: quē pater susceperat de filia simonis
sacerdotis. Philippū p̄o tā mortuū cū galus
regnare cepisset. Forte z hic herodes noia
batur philippus. qz binomi⁹. z ita v̄rū eius
quē ioseph⁹ vocat herodē: euangeliiū vocat
philippū. Vel forte pus nupta herodi: p̄ nuz
pra philippo. Herodes p̄o tetrarcha vxorē
habebat filiā arethe regis damascenoz. Qui
rhomā iter facēs transiēs p̄ fratre suū. secre
to peglgit cum vxore fratris q̄ in reditu suo
repudiata vxore sua duceret eam in vxorem.
Qd̄ tū nō latuit vxorē ip̄⁹ herodis que non
expectās reditū v̄rū sui festinante ad p̄ez. He
rodes autē redēs abstulit herodiadem fratri

C 4